



1 december 2018

### *I det enklaste enkla*

Det som är värdefullt i våra liv är värt vår förberedelse. Advent är i kyrkans år en av förberedelsetiderna. Den lilla fastan. Fastan som bereder oss för festen.

Den tredje och fjärde söndagen i advent är det människor runt Jesus som kyrkan låter träda fram. Jesu moder Maria och Johannes döparen.

Johannes, som också är släkting till Jesus och sex månader äldre, vars liv och ärende stämmer väl in i de delar av trons liv som fastan vill hjälpa oss att se och erfara.

Att omvända sig och inrätta sitt liv i linje med Guds avsikter. Att skala av. Att välja bort för att ge plats åt det som är än mer dyrbart.

Två av de frågor Johannes väcker är:

”Är du den som skall komma eller skall vi vänta på någon annan?” och

”Vad skall vi göra?”

Två slitstarka frågor som vi kan ställa våra liv inför varje adventstid.

I en av texterna som kyrkan räcker oss den tredje söndagen i advent möter vi den fängslade Johannes just innan han går en makaber död till mötes.

Matteusevangeliet 11:2-15

Johannes fick i sitt fängelse höra om Kristi gärningar, och han skickade några av sina lärjungar för att fråga honom: ”Är du den som skall komma, eller skall vi vänta på någon annan?” Jesus svarade dem: ”Gå och berätta för Johannes vad ni hör och ser: att blinda ser och lama går, spetälska blir rena och döva hör, döda står upp och fattiga får ett glädjebud. Salig är den som inte kommer på fall för min skull.”

När de hade gått började Jesus tala till folket om Johannes: ”Vad gick ni ut i öknen för att se? Ett strå som vajar för vinden? Nej. Vad gick ni då ut för att se? En man i fina kläder? Men de som bär fina kläder finns i

kungapalatsen. Vad gick ni då ut för att se? En profet? Ja, och jag säger er: en som är mer än profet. Det är om honom det står skrivet: *Se, jag sänder min budbärare före dig, han skall bereda vägen för dig*. Sannerligen, ingen av kvinna född har trätt fram som är större än Johannes döparen, men den minste i himmelriket är större än han. Sedan Johannes döparens dagar tränger himmelriket fram, och somliga söker rycka till sig det med våld. Ty ända till Johannes har allt vad profeterna och lagen sagt varit förutsägelser. Ni må tro det eller inte, han är Elia som skulle komma. Hör, du som har öron.

I samma anda som de gammaltestamentliga profeterna är Johannes en sanningssägare. Han förkunnade ett enkelt och rakt budskap, men som är svårt att leva upp till. Han blottlägger orättvisor och riktar sökljuset åt det hållet. ”Den som har två skjortor skall ge bort den ena, samma sak med den som har bröd.” ”Sluta göra det onda, börja göra det goda.” Vänd om så att det som i ditt liv varit mig, min, mitt allt mer kan bli du, din och vårt. Han erbjöd ett högst konkret tecken på denna omvändelse. Han döpte människor till omvändelse i Jordans vatten.

Johannes döparen är allt annat än inställsam. Det är också detta som satt honom i den fängelsehåla där han nu befinner sig. Han hade talat sanning in i Herodes liv om en olämplig sexuell relation.

Nu, i mörkret och eftertankens utsatthet, kommer tvivlet krypandes som en objuden gäst, till och med till honom om vilken Jesus säger: ”Ingen av kvinna född är större än Johannes.”

Tänk att denna händelse finns återgiven i våra biblar! Att tvivel ryms inom Bibelns pärmar. Om Bibeln hade varit en hopdiktad berättelse hade man gärna utelämnat sekvenser likt denna i skildringen av den store hjälten Johannes döparen. Denne rese, denne profet bland profeter. Han som pekat ut och igenkänt Jesus som den som skulle komma, den de väntat på, och hade levt hela sitt liv i hans närhet. Nu, i mörkret, ställs frågan ändå på sin spets: Har han verkligen banat väg för rätt person? Kanske hade han ändå sett något annat framför sig i den som skulle vara Messias. Han hade talat om en kraftfull räddare som skulle befria människorna, var det verkligen detta han bevittnat i snickarsonen och släktingen från Nasaret? Johannes tecknas som en som varken äter eller dricker medan ryktet om Jesus säger att han är en frossare och drinkare, en vän till syndare. Hade han ändå tänkt sig någon med tydligare konturer och karaktär i sin person?

Jesus är tålmodig och generös mot i stort sett alla han möter.

De som bjuds rejält motstånd är de religiöst tvärsäkra. Tvivlarna och de utstötta har han alltid tid för. Nu får Johannes erfara generositeten från Jesus.

När man går in i bibelordet kan man ibland meditera över vad som inte sägs. När självaste Johannes döparen skickar en tvivlets fråga till Jesus, skulle han kunna svara med ett: - Du, min trosvage släkting! Men istället ger han ett svar som är som skraddarsytt, personligt, vältajmat och just det som Johannes behövde höra i den belägenhet han befann sig. Det är dessutom en hälsning som kan förstås extra tydligt av en profet. Alla exemplen är sådana som tidigare profeter genom frälsningshistorien nämnt som tecken på Messias ankomst; ”blinda ser och lama går, spetälska blir rena och döva hör, döda står upp och fattiga får ett glädjebud.”

Det som gör Johannes till den största människan någonsin är inte hans egen förträfflighet eller stora gärning utan att han var den siste i raden av profeter som förebådade Kristus. Han är den som bryter den 400 år långa tystnaden sedan Gud senast talade genom sina profeter. Han blev den profet som verkligen fick se Guds son i ögonen och nu själv kunde träda tillbaka. Genom Sakarias och Elisabeth som båda kommer ur prästerliga släkter utgör Johannes bryggan mellan de två förbunden. Profeten har aldrig haft sista ordet utan det näst sista. Nu blir Ordet människa. Inget mer förebådande behövs. Den som tar emot Jesus som sin Herre och som genom dopet uppstår till en ny människa blir ett Guds barn. Att vara ett Guds barn är större än att vara den störste av kvinna född. Jesus rangordnar inte människor som mer eller mindre värdefulla, större eller mindre utan visar hur alla som tar emot räddningen genom honom blir ett Guds barn. I Guds rike finns inget högre eller lägre utan alla är ett inför Gud. Alla intar hedersplatsen. Vid den himmelska festen finns bara ett bord och det är honnörsbordet. Att likt den andre Johannes vara den lärjunge som Jesus älskade är inte att ta en plats som blir upptagen utan där ryms alla. Inneslutna i den treeniga gemenskapen. I Guds rike finns bara en mänsklighet, som Galaterbrevet talar om i en av texterna den tredje söndagen i advent.

”Alla är ni nämligen genom tron på Gud Guds barn, i Kristus Jesus. Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.”

Detta, kära systrar och bröder, är första gången i världshistorien som någon påstår att alla människor är lika värda och tillhör varandra. Att skiljelinjen inte går mellan kön, etnicitet, nationalitet eller social status.

Adventstiden 2018 är en tid då det mer än på länge är just skillnader, avstånd, glapp, polarisering, språkförbistring, olika verklighetsuppfattningar som råder över världen. Jesaja ord, ursprungligen trösteord till Guds folk, är nu en påminnelse till oss: ”varje klyfta skall fyllas.” Det är ytterst bara Gud som kan

fylla dessa glapp, men till sin hjälp behöver han efterföljare och lärjungar som frågar: "Vad skall vi göra?" Om någon saknar skjorta eller bröd räcker det inte att bara be för den personen. Det krävs handling. Hur kan våra kyrkor och församlingar vara broar som fyller ut en klyfta? Hur kan vi var och en vara det där vi lever våra liv?

Jesu födelse var omgärdad av stängda dörrar tills det till slut fanns en person med fantasi och drivkraft nog att skapa ett utrymme, trots att det till synes redan var fullt också i hans värdshus.

Vilken typ av värdshusvärd vill vi vara? När det gäller våra hem, städer, byar, kommuner och länder? Hur kan samarbetet se ut så att bördan inte blir orimligt tung för någon enskild utan fördelas genom att alla goda krafter samverkar.

Jag glömmer nog aldrig glöden i blicken och rösten hos en kvinna i ett av debattprogrammen på TV hösten 2015. Då när utmaningarna från flyktingrörelserna var särskilt akuta i främst Sverige och Tyskland. Matilda Brink Larsen var inbjuden i rollen som enhetschef på ett transitboende i Göteborg med kapacitet att ta emot 500 barn. Hon pekade på hur man hade kraftsamlat i staden. Hur människor som annars aldrig arbetat med de här frågorna nu gjorde ett fantastiskt jobb i mötet med traumatiserade barn. Så säger hon:

- Om vi nu har lyckats mobilisera den här typen av medarbetare på kort tid, tänk då så mycket kompetens vi har i vårt land som vi fortfarande inte har utnyttjat. Vi ska ju statuera exempel, och gå i bräschen för detta. Vi får skaffa oss en egen agenda och sluta att leva på vad andra inte gör. Vi ska göra det vi kan och vi klarar av det här.

Vi må ha olika syn på hur politiken bäst bör utformas i fråga om flyktingmottagande, men ingen av oss kan undgå frågan: Vilken slags värdshusvärd skall vi vara?

Det lilla Jesusbarnet är till en början helt utlämnad åt människor som är beredda att ta honom till sina hjärtan och ge honom den kärlek som behövs för att ens kunna överleva. De fattiga herdarna och stjärntydarna ser på Jesusbarnet med samma förundran och ger av det de har utifrån sina förutsättningar. Herdarna kanske erbjöd en varm fäll medan stjärntydarna genom sitt guld, rökelse och myrra investerade i en livförsäkring för den nyfödde.

Om den globala uppvärmningen av jordens atmosfär inte omedelbart bromsas har vi ännu så länge bara fått en föraning om de folkförflyttningar som kommer att krävas då klimatflyktingar fördrivs från torka eller översvämningar och jordskred. Då lär det behövas mer än små stall för att rymma människor i nöd.

Ansvar hos den resursstarkare delen av mänskligheten som vi tillhör ökar. Många behöver bli en tydligare del av nya samhällen och sammanhang men har inte funnit människorna som kan bana väg för dem.

När Jesus senare i livet säger: ”Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig”, då är det inte ett teoretiskt resonemang utan ett minne i den egna familjen. I Betlehem såväl som i det främmande Egypten.

*På en skör tråd...*

Vad har vi då att sätta vårt hopp till?

Guds räddningsplan för den här världen hänger på en skör tråd såväl i början som mot slutet av Jesu tid på jorden. I början: Guds son, i ett litet spädbarn som är helt beroende av att de unga föräldrarna klarar av att ge honom den trygghet han behöver genom barndomens olika stadier. Först bland djuren i ett stall och väldigt snart som flyktingar i Egypten undan den lynnige och maktgalne Herodes.

Mot slutet: Efter död och uppståndelse då den lilla gruppen av förvirrade och sorgsna lärjungar får möta den uppståndne och får uppdraget att dela med sig av det glada budskapet om att Jesus verkligen är den som de väntat på. Messias har fötts till världen. Han har levt här, dött och uppstått för världens liv. Tänkt att han lade hela kyrkans framtid i händerna på ett ungdomsgång.

Om nu det som var så skört har kunnat bli så stort får vi också fortsätta tro och leva av orden som sades till Maria och till herdarna på ängen: ”Var inte rädda, en frälsare har fötts åt oss i Davids stad Betlehem, han är Messias!”

De gånger vi inte igenkänner Kristus är det ofta för att vi letar på fel ställe. Likt stjärntydarna från österns land letar vi i maktens och praktens boningar. I Herodes palats. Men Jesus möter dem längre ned. I det enklaste enkla. Om ett jordgolv i en avlägsen avkrok som Betlehem blev platsen för inkarnationens mysterium då finns det inte längre någon plats eller något hjärta som är ovärdigt Guds födelse.

Jesu ankomst i advent är mångfaldig. Gud själv nöjde sig inte med att befinna sig på avstånd till den mänsklighet han skapat och älskar utan föddes som människa in i denna världen. Vi väntar också på den dagen då Jesus skall komma åter och fullt ut visa hur en fredsfurste kan vinna seger och regera i ett rike av ett annat slag. Ett rike där nedstigandet i det sköra – från krubban till korset – visar Guds självutgivande kärlek. Vi behöver inte förhålla oss till födelsen i Betlehem som

bara en historisk händelse utan något som kan ske igen och igen varje gång en människa öppnar sitt hjärtas slutna rum. En av adventspsalterna hjälper oss att ana magnituden i ankomsten.

*Ej kommer han med härar och ej med ståt och prakt;  
Dock ondskan han förfärrar i all dess stolta makt.  
Med Andens svärd han strider och segrar, när han lider.  
Välsignad vare han som kom i Herrens namn.*

\*\*\*

Vi kan blicka tillbaka på en höst där vår komunitetsgemenskap fördjupats och utvecklats såväl på slottet i Bjärka-Säby som vid våra regionala mötesplatser ut över Norden. I retreaterna har vi mött deltagare som återkommer år efter år men också ett flertal som hittat till Komuniteten för första gången. Allhelgonaretreaten *Musiken & det heliga* med Eric Schüldt innebar en ny form av retreat som landade mycket väl. Likaså retreat och samtalsdagarna för unga mödrar och komunitetsretreaten på Lia gård. Vi planerar att återkomma med dessa retreats under hösten 2019.

### *Pilgrim 25 år*

2019 innebär ett jubileumsår för tidskriften Pilgrim. I det kommande numret kan ni ta del av en hel rad särskilda retreats och möten med anledning av jubileet. Man gör klokt i att inte vänta med anmälan om man har möjlighet att delta.

### *Johannesakademins & Ekumeniska Komunitetens studieresa till Anafora i Egypten 25 feb-2 mars.*

Inbjudan till dagarna i Egypten har ännu så länge enbart riktats till Komunitetens och Johannesakademins medlemmar och vänner. Vi har ett fåtal platser kvar som vi nu erbjuder allmänheten. Om du vill tipsa någon vän om detta kan de skicka en intresseanmälan till [anmalan@ekibs.se](mailto:anmalan@ekibs.se)

Men önskan om en välsignad adventsfasta och Kristi födelses fest.

*Guds frid*

